

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 60/2007(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «ΣΙΓΜΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 18 Μαρτίου, 2009

Ενώπιον: κ.κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, Άντρου Μιχαηλίδη, Μαίρης Κουτσελίνη, Μαρίας Δωρίτη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη και Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του σταθμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(6)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

26(1) «Οι εκπομπές κάθε αδειούχου σταθμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές – (β) της ψηλής ποιότητας.»

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21(6) «Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών».

32(3)(α) «Απαγορεύεται – η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας».

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομ. **30.4.2007** έθεσε ενώπιον του σταθμού τις διερευνώμενες παραβάσεις για οποιεσδήποτε εξηγήσεις ή/και παραστάσεις, εντός 14 ημερών από τη λήψη της συγκεκριμένης επιστολής και κάλεσε τους εκπροσώπους του σταθμού να δηλώσουν κατά πόσο επιθυμούν να παρευρεθούν κατά την εξέταση της υπόθεσης.

Επιπλέον στην εν λόγω επιστολή τονίστηκε ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση του σταθμού.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του σταθμού εκτίθενται στα πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 – 6:

1. Στις **19.11.2006**, μεταξύ των ωρών **18:50 – 20:15**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Βεντέτα»**, το οποίο δε διεπύταν από την αρχή της υψηλής ποιότητας, κατά παράβαση του άρθρου **26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα.

Συγκεκριμένα, σε μια σκηνή δυο άνδρες, οι αδελφοί Πατταλόσαββες της σειράς, συναντούν έναν άλλο άνδρα, τον Ζαπάτα, τον οποίο κατηγορούν ότι εξαιτίας του έφυγε από το σπίτι τους η Ρωσίδα «προστατευόμενη του» Τάνια. Ακολουθεί ο πιο κάτω διάλογος:

- Σ. Πατταλόσαββας: *«Κόκο πιάσ' τον τζαι πάρ' τον δαμέ που κάτω τζαι παίζε τον!»*.
- Κ. Πατταλόσαββας: *«Τωρά;»*
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Τωρά! Καλό αύριο;»*
- Ζαπάτας: *«Αστιεύκεται»*.
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Κόκο πιάσ' τον που την κκελλέ τζαι φέρμου τον κοντά»*.

Ο Κόκος αρπάζει τον Ζαπάτα από το κεφάλι, τον βάζει να γονατίσει δίπλα από το υποβοηθητικό σιδερένιο στήριγμα του Σαββή με τρόπο ώστε να εφάπτεται ο λαιμός του στο σίδηρο και του πιέζει το κεφάλι προς τα κάτω για να τον πνίξει. Ο Ζαπάτας φαίνεται να υποφέρει ενώ ο Σαββής λέει στον αδελφό του *«Τσίλλα Κόκο»*. Ακολουθώς λέει *«Ζαπάτα; Ξέρεις ότι δακκάνω τζαι φκια;»*, ενώ ταυτόχρονα του αρπάζει το ένα αυτί και το γυρίζει με δύναμη. Και συνεχίζει: *«Αν δεν μου τη φέρεις τα αφκιά σου θα γίνουν ζαλατίνα»*, πιέζοντας με δύναμη τη μύτη του Ζαπάτα.

Στην αμέσως επόμενη σκηνή, ο θεός της οικογένειας των Καρακάμιλων σχηματίζει με τα χέρια του θηλιά γύρω από το λαιμό του ανιψιού του, επιχειρώντας να τον πνίξει επειδή δεν τον αφήνει να ξεμοναχιάσει την κοπέλα του, ενώ ο ανιψιός προσπαθεί απεγνωσμένα να απελευθερωθεί.

Σε άλλη σκηνή, ο Σ. Πατταλόσαββας τραβά με δύναμη τον Ζαπάτα από την γραβάτα του και του λέει ότι αν δεν του φέρει πίσω την Τάνια είναι *«ποσπασμένος»*.

Στη συνέχεια, σε επόμενη σκηνή ο Καρακάμιλος και οι Πατταλόσαββες, των οποίων οι οικογένειες έχουν μεταξύ τους «βεντέτα», συναντώνται με απειλητικές διαθέσεις, αναφέροντας τα εξής:

- Σ. Πατταλόσαββας: *«Λάλε ρε, λάλε ρε καραγκιόζη, ρε τι έκαμνες στο ίδιο αυτοκίνητο με την κόρη μου; Λάλε ρε αδρωπού της τύχης! »*.

- Καρακάμιλος: *«Ίνταμ' που με είπες ρε;»*
- Κ. Πατταλόσαββας: *«Καραγκιόζη, αδρωπούι της τύχης ρε»*.
- Καρακάμιλος: *«Αν αππηήσω πάνω σου ρε πατταλοσαββούι εννά δεις ποιον εν το αδρωπούι της τύχης. Εννα ανοίξει η τύχη σου ρε»*
- Ζαπάτας: *«Κύριοι, κύριοι!»*
- Όλοι μαζί: *«Ούσσου ρε γάδαρε!»*
- Ζαπάτας: *«Εσιώπησα!»*
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Λάλε ρε, να μεν σου μπήξω το μασσιέρι τζαι να σε ξυντερίσω α!»*. Στο σημείο αυτό, ο Πατταλόσαββας δείχνει το σουγιά που έχει στη ζώνη του. Το ίδιο κάνουν και οι άλλοι δυο άνδρες.
- Καρακάμιλος: *«Τράβα ρε το μασσιέρι να δούμε ποιος εννά ξιντερίσει ποιόν»*.
- Ζαπάτας: *«Οϊ μασσιέρκα, οϊ μασσιέρκα ρε παιθκιά!»*
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Λάλε ρε, γιατί ήταν η κόρη μου μες το αυτοκίνητο με σένα, πριν να σε ξετζοιλιάσω»*.
- Καρακάμιλος: *«Να παεις να ρωτήσεις την κόρη σου»*.

Ο Κόκος ανασύρει σουγιά από την τσέπη του και ο Καρακάμιλος τον κοροϊδεύει.

- Καρακάμιλος: *«Μ' άδε ρε αδρώπους που εννά με σφάζουν ρε»*.
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Τώρα ρε τζαι εννά δεις τους αδρώπους»*.

Ο Σ. Πατταλόσαββας βγάζει κι αυτός το σουγιά από την τσέπη του και τότε ακούγεται η σειρήνα αστυνομικού οχήματος. Ο Ζαπάτας πανικοβλημένος ζητά από τους άνδρες να του δώσουν τα μαχαίρια για να μην μπλέξουν με την Αστυνομία. Τα μαζεύει και φεύγει.

Σε άλλη σκηνή, οι αδελφοί Πατταλόσαββες και ο Καρακάμιλος βρίσκονται στον αστυνομικό σταθμό. Ο Καρακάμιλος αναφέρεται στην κόρη του Πατταλόσαββα, προκαλώντας την οργή των αδελφών, οι οποίοι επιχειρούν να του χιμήξουν. Ο Κόκος δαγκώνει κατά λάθος τον αδελφό του, ο οποίος τον προτρέπει να δαγκώσει τον Καρακάμιλο, λέγοντας *«Δάκκα ποτζιή... Φάτου το μουστάτζι του, φάτου το μουστάτζι του!»*. Και οι δυο προσπαθούν να δαγκώσουν τον Καρακάμιλο, ενώ ο αστυνομικός σπεύδει να τους χωρίσει.

2. Στις **19.11.2006**, μεταξύ των ωρών **18:50 – 20:15**, στο πλαίσιο του επεισοδίου της κυπριακής σειράς **«Βεντέτα»** που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο σταθμός μετέδωσε **σκηνές με λεκτικό και οπτικό υλικό ακατάλληλο για παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **19.11.2006**, μεταξύ των ωρών **18:50 – 20:15**, στο πλαίσιο του επεισοδίου της κυπριακής σειράς **«Βεντέτα»** που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο σταθμός μετέδωσε **σκηνές βίας, οι οποίες ήτο ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **3.12.2006**, μεταξύ των ωρών **17:00 – 17:50**, ο σταθμός μετέδωσε εντός οικογενειακής ζώνης επεισόδιο της κυπριακής σειράς **«Βεντέτα»**, το οποίο δε διεπόταν από την αρχή της υψηλής ποιότητας, κατά παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7 (I) του 1998, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα.

Συγκεκριμένα σε μια σκηνή, ο Καρακάμιλος μπαίνει στο σπίτι του Πολωνού υπαλλήλου του, εκνευρισμένος διότι υποψιάζεται ότι έχει σχέσεις με την κόρη του αδελφού του. Ακολουθούν τα πιο κάτω:

- Καρακάμιλος: *«Λάλε ρε, λάλε ρε, που επάεννες με τη Βέρα;»*
- Πάβελ: *«Δεν καταλάβεις!»*
- Καρακάμιλος: *«Καταλάβεις τζαι πολλά καλά μάλιστα. Μεν μου παίζεις εμένα πελλό. Λάλε ειδημή εννά το φατσιήσω χαμέ να το κάμω σσίλλια κομμάθκια το φκιολούι σου»*

- Πάβελ: *«Δεν καταλάβει!»*

Ο Καρακάμιλος δαγκώνει τις χορδές του βιολιού.

- Πάβελ: *«NO, NO, NO!»*
- Καρακάμιλος: *«No, no no; Λάλε ρε, λάλε ρε, Βέρα, you ρε, Βέρα, you ρε you ρε. Θωρείς με; Θωρείς με; Εννά φάεις τον ζιζιρόπατσο. Είσαι άδρωπος εσύ να παέννεις με την αρφότεκνη μου ρε;»*

Ο Πάβελ απαντά κάτι στα πολωνέζικα.

- Καρακάμιλος: *«Μεν μου σαλαβατάς εμένα. Μίλα αδρωπινά ρε. Τι έκαμνες ρε με την αρφότεκνη μου;»*
- Πάβελ: *«Musica, musica»*
- Καρακάμιλος: *«Musica; Musica ρε; Musica;»*

Ο Καρακάμιλος παίρνει μια διπλωμένη σιδερένια καρέκλα, αρπάζει τα χέρια του Πάβελ και βάζει τα δάκτυλά του ανάμεσα στο σημείο που διπλώνει η καρέκλα για να του τα κόψει.

- Καρακάμιλος: *«Είσαι άδρωπος εσύ ρε;»*
- Πάβελ: *«Άασουτς, άασουτς»*
- Καρακάμιλος: *«Να σου τα κόψω τα δακτύλια σου, με μουζίκα να παίζεις με τίποτε ρε».*

Ο Καρακάμιλος συνεχίζει να πιέζει τα δάκτυλα του Πάβελ, ο οποίος φαίνεται να υποφέρει. Στη σκηνή μπαίνει ο Ζαπάτας.

- Ζαπάτας: *«Ίνταμ' που κάμνεις του μιτσή;»*
- Καρακάμιλος: *«Ίνταμ' πουν ρε караγκιόζη;»*
- Ζαπάτας: *«Ίνταμ' που κάμνεις δαμέ;»*
- Καρακάμιλος: *«Ότι εννά σου κάμω τζαι εσένα ρε»*
- Ζαπάτας: *«Άρχοντα Καρακάμιλε εννά πάεις φυλακή»*
- Καρακάμιλος: *«Ποιος εννά πάει φυλακή;»*
- Ζαπάτας: *«Εν παράνομο να μπαίνεις εσύ έσσω του αδρόπου τζαι να του σπάζεις τα δάκτυλα»*

Ο Ζαπάτας απομακρύνει τον Καρακάμιλο από τον Πάβελ και ο Πάβελ απελευθερώνει τα χέρια του.

- Καρακάμιλος: *«Να μεν σου τες καψουλίσω φαρσόκκελλε, που εννά μου πεις ίνταμ' που εν το παράνομο. Αρώτα τον ίνταμ' που έκαμνε με την αρφότεκνη μου».*

5. Στις **3.12.2006**, μεταξύ των ωρών **17:00 – 17:50**, στο πλαίσιο του επεισοδίου της κυπριακής σειράς **«Βεντέτα»** που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο σταθμός μετέδωσε **σκηνή με λεκτικό και οπτικό υλικό ακατάλληλο για παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

6. Στις **3.12.2006**, μεταξύ των ωρών **17:00 – 17:50**, στο πλαίσιο του επεισοδίου της κυπριακής σειράς **«Βεντέτα»** που προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης, ο σταθμός μετέδωσε **σκηνή βίας, η οποία ήτο ενδεχόμενο να βλάψει σοβαρά τη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του **Κανονισμού 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 4.

Με επιστολή του ημερομ. **4.5.2007**, ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Αυγουστίνος Τσάρκατζης ανέφερε τα ακόλουθα:

«Με την παρούσα σας πληροφορούμε ότι επιθυμούμε να παρευρεθούμε κατά την εξέταση των ως άνω υποθέσεων για λογαριασμό των πελατών μας SIGMA RADIO TV PUBLIC LTD, οπότε και θα παραθέσουμε τις θέσεις των πελατών μας».

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **5.3.2009** κάλεσε το σταθμό να εμφανιστεί στη συνεδρία της ημερομ. 18.3.2009 στις 17:15 για την ακρόαση των καταγγελιών που διατυπώθηκαν εναντίον του.

Με επιστολή του ημερομ. **17.3.2009**, ο Δικηγόρος του σταθμού κ. Ανδρέας Παρασκευά ανέφερε τα ακόλουθα:

«Καθ' ότι δεν θα μπορούσαμε να παρευρεθούμε ενώπιόν σας, αποστέλλουμε γραπτώς τις θέσεις των πελατών μας.

Αναφορικά με τις κατηγορίες για παράβαση του άρθρου 26(1)(β) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι) του 1998, είναι ισχυρισμός των πελατών μας, ότι η εν λόγω εκπομπή διέπεται από τις αρχές της υψηλής ποιότητας. Ο ισχυρισμός αυτός ενισχύεται από το γεγονός ότι η εν λόγω εκπομπή έλαβε υψηλά νούμερα τηλεθέασης, κάτι που σημαίνει ότι ο μέσος τηλεθεατής εγκρίνει το περιεχόμενο της και / ή το επιδοκιμάζει. Αν δεχτούμε την άποψη ότι η εν λόγω εκπομπή δεν διέπεται από τις αρχές της υψηλής ποιότητας και ότι δεν ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης, δηλαδή ότι είναι κακής ποιότητας και / ή χαμηλού επιπέδου, τότε αυτόματα σημαίνει ότι και ο μεγάλος αριθμός τηλεθεατών που παρακολούθησαν την εν λόγω εκπομπή είναι χαμηλού επιπέδου.

Πέραν των πιο πάνω, ο νόμος δεν διευκρινίζει ποιες είναι οι αρχές της υψηλής ποιότητας αλλά ούτε και ποιο είναι το ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης. Ούτε στο κατηγορητήριο διευκρινίζονται ποιες είναι αυτές οι αρχές αλλά απλώς παρατίθεται μια γενική και αόριστη κατηγορία ότι η συγκεκριμένη εκπομπή δεν διέπεται από τις αρχές της υψηλής ποιότητας. Πως είναι δυνατόν ο σταθμός να καλείται ν' απαντήσει σε τέτοιου είδους αόριστες και γενικές κατηγορίες χωρίς να εξειδικεύονται επί του κατηγορητηρίου οι εν λόγω αρχές; Οι πελάτες μας δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν και / ή να κάνουν εικασίες για το τι εννοεί ο νομοθέτης με τους όρους «αρχές της υψηλής ποιότητας» και ως εκ τούτου αναγκαστικά αρνούνται τις εν λόγω κατηγορίες.

Ως προς τις κατηγορίες που αφορούν την παράβαση του Κανονισμού 21(6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), είναι η θέση μας ότι η εν λόγω εκπομπή ήταν κατάλληλη για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών. Επίσης, το λεκτικό της εκπομπής ήταν κατάλληλο και ουδέποτε χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπομπής οποιεσδήποτε χυδαίες και / ή ανήθικες εκφράσεις.

Είναι ισχυρισμός των πελατών μας, ότι το γεγονός ότι η συγκεκριμένη σειρά χρησιμοποιεί τη Κυπριακή διάλεκτο και / ή την καθομιλουμένη δεν σημαίνει δίχως άλλο ότι δεν τηρούνται οι κανόνες της ευπρέπειας της γλώσσας και της συμπεριφοράς. Περαιτέρω, στο κατηγορητήριο παρατίθενται μόνο μικρά αποσπάσματα από το λεκτικό της σειράς τα οποία από μόνα τους μπορούν να παρασύρουν τον οποιονδήποτε στο να προβεί σε λανθασμένα συμπεράσματα, χωρίς να αντικατοπτρίζουν την όλη εικόνα της σειράς.

Αναφορικά με τις κατηγορίες για παράβαση του Κανονισμού 32(3)(α) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), είναι ισχυρισμός των πελατών μας, ότι ο εν λόγω κανονισμός είναι *ultra vires* του νόμου 7 (I)/98. Συγκεκριμένα το άρθρο 29(1) του εν λόγω νόμου, το οποίο περιλαμβάνεται στο μέρος που αναφέρεται στην προστασία των ανηλίκων, αναφέρει κατά λέξη τα πιο κάτω: «**Η Αρχή λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εκπομπές των σταθμών δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας**».

Από την ανάγνωση του εν λόγω άρθρου, προκύπτει εύλογα το λογικό συμπέρασμα ότι για να είναι σε θέση η Αρχή να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των πελατών μας, πρέπει το πρόγραμμα και το όποιο πρόγραμμα που μεταδίδουν οι πελάτες μας

να ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Περαιτέρω το εν λόγω άρθρο του νόμου ενδεικτικά αναφέρει δυο περιπτώσεις που ενδέχεται να βλάψουν τους ανήλικους. Αυτές είναι η μετάδοση προγραμμάτων που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή **σκηνές αδικαιολόγητης βίας**. Δηλαδή ο νομοθέτης δεν αρκείτε σε απλή βία για να προσδώσει εξουσία στην Αρχή να λάβει οιαδήποτε μέτρα αλλά απαιτεί αδικαιολόγητη βία. Είναι ισχυρισμός μας ότι ο όρος αδικαιολόγητη βία στο άρθρο αυτό έχει την έννοια της υπερβολικής βίας. Δηλαδή μέχρι κάποιο βαθμό επιτρέπεται η προβολή βίας. Αν ο νομοθέτης ήθελε να τιμωρείται η οποιαδήποτε προβολή βίας, δεν θα χρησιμοποιούσε στο κείμενο του νόμου το χαρακτηρισμό αδικαιολόγητη μπροστά από τη λέξη βία.

Το άρθρο 32(3)(α) της Κ.Δ.Π. 10/2000 αναφέρει ότι απαγορεύεται η προβολή σκηνών βίας εντός της οικογενειακής ζώνης. Εύλογα προκύπτει από όσα έχουμε παραθέσει πιο πάνω, ότι το άρθρο 32(3)(α) της Κ.Δ.Π. 10/2000 έχει θεσπιστεί εκτός των πλαισίων της νομοθετικής εξουσιοδότησης που παρέχεται από τον Ν.7(Ι)/98. Ο εν λόγω νόμος αναφέρεται σε αδικαιολόγητη βία ενώ το άρθρο 32(3)(α) της Κ.Δ.Π. 10/2000 αναφέρεται απλώς σε σκηνές βίας. Συνεπώς, η Αρχή δεν έχει την εξουσία να λάβει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των πελατών μας βάση του εν λόγω κανονισμού. Μόνο σε περιπτώσεις αδικαιολόγητης βίας η Αρχή έχει την εξουσία να λάβει οποιαδήποτε μέτρα.

Κύριε πρόεδρε, ευσεβάστως υποβάλλω ότι οι κατηγορίες που αντιμετωπίζουν οι πελάτες μας πρέπει ν' αποσυρθούν ως νομικά και πραγματικά αβάσιμες».

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης των βιντεοταινιών με τα σχετικά επεισόδια κρίνουμε ότι:

Στις **19.11.2006** μεταξύ των ωρών **18:50 – 20:15** και στις **3.12.2006** μεταξύ των ωρών **17:00 – 17:50**, ο σταθμός μετέδωσε επεισόδια της κυπριακής σειράς «**Βεντέτα**», τα οποία δεν διέπονταν από την αρχή της ψηλής ποιότητας (υποστοιχεία **1** και **4**), περιείχαν σκηνές με λεκτικό και οπτικό υλικό ακατάλληλο για παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών (υποστοιχεία **2** και **5**) και σκηνές, οι οποίες ήτο ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων (υποστοιχεία **3** και **6**) (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 – 6 της απόφασης).

Η Αρχή διευκρινίζει ότι κατά την εξέταση της παρούσας υπόθεσης δεν κατακρίνεται, ούτε καταδικάζεται ολόκληρη η εν λόγω σειρά, ούτε ολόκληρα τα προαναφερθέντα επεισόδια, αλλά κάποιες συγκεκριμένες σκηνές των εν λόγω επεισοδίων, όπως καταγράφονται και πιο πάνω στα γεγονότα των υποστοιχείων 1-6.

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς του σταθμού όπως καταγράφονται στην επιστολή του ημερομ. 17.3.2009, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Η Αρχή δεν κάνει αποδεκτούς τους ισχυρισμούς του σταθμού, ότι δηλαδή εφόσον η σειρά συγκέντρωσε υψηλά ποσοστά τηλεθέασης, τότε διέπεται και από τις αρχές της υψηλής ποιότητας και ευρίσκεται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης.

Σύμφωνα με έρευνα¹ που διεξήχθη από την εταιρία RAI CONSULTANTS σε συνεργασία με την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (και η οποία δημοσιεύτηκε το 2005) σχετικά με τα κριτήρια ποιότητας στο κυπριακό ραδιοτηλεοπτικό πεδίο, η κακή ποιότητα φαίνεται μεταξύ άλλων και από τα ακόλουθα:

¹ Έρευνα RAI CONSULTANTS για λογαριασμό της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αναφορικά με τα κριτήρια ποιότητας στο ραδιοτηλεοπτικό πεδίο (σελ. 132-133).

- Τη μετάδοση σκηνών ή και εκπομπών σεξουαλικού περιεχομένου και βίας.
- Τη χρήση ανάρμοστης γλώσσας.

Είναι φανερό ότι τα πιο πάνω αφορούν στο περιεχόμενο των εκπομπών, τα μηνύματα και τις ιδέες που αυτές μεταφέρουν στην κοινή γνώμη.

Η κοινή αντίληψη αλλά και η αντίληψη ειδικών για την έννοια και το περιεχόμενο του όρου ποιότητα στο ραδιοτηλεοπτικό πεδίο, όπως έχει αποτυπωθεί στην προαναφερθείσα έρευνα, συνάδει με την αντίληψη της Αρχής αλλά και το πνεύμα του Νομοθέτη.

Τα επίδικα επεισόδια της συγκεκριμένης σειράς είναι υποβαθμισμένα ποιοτικά όσον αφορά στο περιεχόμενό τους και τη θεματολογία τους. Κατ' επέκταση μια σειρά ποιοτικά υποβαθμισμένων επεισοδίων δεν μπορεί να ευρίσκονται στο επίπεδο εκείνο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Διάλογοι όπως αυτοί που ακούστηκαν και σκηνές όπως αυτές που διαμείφθηκαν στα υπό διερεύνηση επεισόδια μεταξύ άλλων και οι ακόλουθες, δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι ανταποκρίνονται στις αρχές της υψηλής ποιότητας ή ότι ευρίσκονται στο επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της τηλεόρασης ή η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

I.

- Σ. Πατταλόσαββας: *«Κόκο πιάσ' τον τζαι πάρ' τον δαμέ που κάτω τζαι παίζε τον!»*.
- Κ. Πατταλόσαββας: *«Τωρά;»*
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Τωρά! Καλό αύριο;»*
- Ζαπάτας: *«Αστιεύκεται»*.
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Κόκο πιάσ' τον που την κκελλέ τζαι φέρμου τον κοντά»*.

Ο Κόκος αρπάζει τον Ζαπάτα από το κεφάλι, τον βάζει να γονατίσει δίπλα από το υποβοηθητικό σιδερένιο στήριγμα του Σαββή με τρόπο ώστε να εφάπτεται ο λαιμός του στο σίδηρο και του πιέζει το κεφάλι προς τα κάτω για να τον πνίξει. Ο Ζαπάτας φαίνεται να υποφέρει ενώ ο Σαββής λέει στον αδελφό του *«Τσίλλα*

Κόκο. Ακολουθώς λέει *«Ζαπάτα; Ξέρεις ότι δακκάνω τζαι φκια;»*, ενώ ταυτόχρονα του αρπάζει το ένα αυτί και το γυρίζει με δύναμη. Και συνεχίζει: *«Αν δεν μου τη φέρεις τα αφκιά σου θα γίνουν ζαλατίνα»*, πιέζοντας με δύναμη τη μύτη του Ζαπάτα.

II.

- Σ. Πατταλόσαββας: *«Λάλε ρε, λάλε ρε καραγκιόζη, ρε τι έκαμνες στο ίδιο αυτοκίνητο με την κόρη μου; Λάλε ρε αδρωπού της τύχης!»*
- Καρακάμιλος: *«Ίνταμ' που με είπες ρε;»*
- Κ. Πατταλόσαββας: *«Καραγκιόζη, αδρωπού της τύχης ρε»*.
- Καρακάμιλος: *«Αν αππηήσω πάνω σου ρε πατταλοσαββού εννά δεις ποιον εν το αδρωπού της τύχης. Εννα ανοίξει η τύχη σου ρε»*
- Ζαπάτας: *«Κύριοι, κύριοι!»*
- Όλοι μαζί: *«Ούσσου ρε γάδαρε!»*
- Ζαπάτας: *«Εσιώπησα!»*
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Λάλε ρε, να μεν σου μπήξω το μασσιέρι τζαι να σε ξυντερίσω α!»*. Στο σημείο αυτό, ο Πατταλόσαββας δείχνει το σουγιά που έχει στη ζώνη του. Το ίδιο κάνουν και οι άλλοι δυο άνδρες.
- Καρακάμιλος: *«Τράβα ρε το μασσιέρι να δούμε ποιος εννά ξιντερίσει ποιόν»*.
- Ζαπάτας: *«Οϊ μασσιέρκα, οϊ μασσιέρκα ρε παιθκιά!»*
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Λάλε ρε, γιατί ήταν η κόρη μου μες το αυτοκίνητο με σένα, πριν να σε ζετζοιλιάσω»*.
- Καρακάμιλος: *«Να παεις να ρωτήσεις την κόρη σου»*.

Ο Κόκος ανασύρει σουγιά από την τσέπη του και ο Καρακάμιλος τον κοροϊδεύει.

- Καρακάμιλος: *«Μ' άδε ρε αδρώπους που εννά με σφάξουν ρε»*.
- Σ. Πατταλόσαββας: *«Τώρα ρε τζαι εννά δεις τους αδρώπους»*.

III.

- Καρακάμιλος: *«Λάλε ρε, λάλε ρε, που επάεννες με τη Βέρα;»*
- Πάβελ: *«Δεν καταλάβεις!»*

- Καρακάμιλος: *«Καταλάβεις τζαι πολλά καλά μάλιστα. Μεν μου παίζεις εμένα πελλό. Λάλε ειδημή εννά το φατσιήσω χαμέ να το κάμω σσίλια κομάθκια το φκιολούι σου»*
- Πάβελ: *«Δεν καταλάβει!»*

Ο Καρακάμιλος δαγκώνει τις χορδές του βιολιού.

- Πάβελ: *«NO, NO, NO!»*
- Καρακάμιλος: *«No, no νο; Λάλε ρε, λάλε ρε, Βέρα, you ρε, Βέρα, you ρε you ρε. Θωρείς με; Θωρείς με; Εννά φάεις τον ζιζιρόπατσο. Είσαι άδρωπος εσύ να παέννεις με την αρφότεκνη μου ρε;»*

Ο Πάβελ απαντά κάτι στα πολωνέζικα.

- Καρακάμιλος: *«Μεν μου σαλαβατάς εμένα. Μίλα αδρωπινά ρε. Τι έκαμνες ρε με την αρφότεκνη μου;»*
- Πάβελ: *«Musica, musica»*
- Καρακάμιλος: *«Musica; Musica ρε; Musica;»*

Ο Καρακάμιλος παίρνει μια διπλωμένη σιδερένια καρέκλα, αρπάζει τα χέρια του Πάβελ και βάζει τα δάκτυλά του ανάμεσα στο σημείο που διπλώνει η καρέκλα για να του τα κόψει.

- Καρακάμιλος: *«Είσαι άδρωπος εσού ρε;»*
- Πάβελ: *«Άασουτς, άασουτς»*
- Καρακάμιλος: *«Να σου τα κόψω τα δακτύλια σου, με μούζικα να παίζεις με τίποτε ρε».*

Ο Καρακάμιλος συνεχίζει να πιέζει τα δάκτυλα του Πάβελ, ο οποίος φαίνεται να υποφέρει. Στη σκηνή μπαίνει ο Ζαπάτας.

- Ζαπάτας: *«Ίνταμ' που κάμνεις του μιτσή;»*
- Καρακάμιλος: *«Ίνταμ' πουν ρε καραγκιόζη;»*
- Ζαπάτας: *«Ίνταμ' που κάμνεις δαμέ;»*
- Καρακάμιλος: *«Ότι εννά σου κάμω τζαι εσένα ρε»*
- Ζαπάτας: *«Άρχοντα Καρακάμιλε εννά πάεις φυλακή»*
- Καρακάμιλος: *«Ποιος εννά πάει φυλακή;»*
- Ζαπάτας: *«Εν παράνομο να μπαίνεις εσύ έσσω του αδρόπου τζαι να του σπάζεις τα δάκτυλα».*

Η υψηλή ποιότητα, η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας δεν εξυπηρετούνται από το περιεχόμενο, τα μηνύματα και τις ιδέες που τα επίδικα επεισόδια της σειράς μεταφέρουν στην κοινή γνώμη.

Επιπλέον, αναφορικά με τον ισχυρισμό του σταθμού ότι «το γεγονός ότι η συγκεκριμένη σειρά χρησιμοποιεί τη Κυπριακή διάλεκτο και / ή την καθομιλουμένη δεν σημαίνει δίχως άλλο ότι δεν τηρούνται οι κανόνες της ευπρέπειας της γλώσσας και της συμπεριφοράς» η Αρχή υπογραμμίζει ότι σε καμία περίπτωση ο σταθμός δεν κατηγορήθηκε για τη χρήση της κυπριακής διαλέκτου. Οι αναφορές για κακή ποιότητα της γλώσσας σε κανένα σημείο δεν αναφέρονταν στην κυπριακή διάλεκτο. Η κυπριακή διάλεκτος εφόσον αποτελεί την παραδοσιακή τοπολαλιά δεν καταδικάζεται, ούτε επικρίνεται.

Η Αρχή κρίνει σκόπιμο να επαναλάβει ότι οι σταθμοί έχουν υποχρέωση να τηρούν τον προαναφερθέντα Νόμο και Κανονισμούς και κατ' επέκταση την ευθύνη να ρυθμίζουν τη λειτουργία τους με απώτερο σκοπό τη συνεισφορά τους στη βελτίωση του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του σταθμού ότι ο Κανονισμός 32(3)(α) βρίσκεται εκτός νομοθετικής εξουσιοδότησης ή / και είναι ultra vires του Νόμου 7(I)/98 και συγκεκριμένα του άρθρου 29(1) αυτού, η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό και σημειώνει τα εξής:

Το άρθρο 29(1) υπάγεται στο Μέρος VIII του Νόμου 7(I)/98 με τίτλο «Προστασία ανηλίκων, καταπολέμηση των διακρίσεων και προστασία της γλώσσας». Ο υπό αναφορά Κανονισμός 32(3)(α), αντίθετα, υπάγεται στο Μέρος VI των Κ.Δ.Π. 10 /2000 με τίτλο «Έλεγχος Περιεχομένου Εκπομπών». Είναι προφανές ότι, το άρθρο 29(1) και ο Κανονισμός 32(3) (α) έχουν διαφορετικό σκοπό θέσπισης.

Το μεν άρθρο 29(1) έχει ως σκοπό την προστασία των ανηλίκων δια νόμου και αναφέρεται αφενός στη γενική υποχρέωση των σταθμών «να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας», αφετέρου στην αρμοδιότητα της Αρχής να λάβει κατάλληλα μέτρα ως προς την προστασία των ανηλίκων από «... .. προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας» (άρθρο 29(1)) και άλλα συναφή προγράμματα (άρθρο 29(2)). Είναι αυτονόητο, βέβαια, ότι στο άρθρο 29(1), η λέξη «ιδίως» δεν τέθηκε με σκοπό να περιορίσει την έκταση εφαρμογής του άρθρου αλλά με σκοπό να τονίσει δυο περιπτώσεις που κατά κανόνα ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Περαιτέρω ο Νόμος 7(Ι)/98, για σκοπούς καλύτερης εφαρμογής του, δίνει στην Αρχή την εξουσιοδότηση έκδοσης Κανονισμών. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η γενική πρόνοια του Νόμου στο άρθρο 29(1) συνοδεύεται από διατάξεις, όπως ο Κανονισμός 32(3)(α) οι οποίες ρητώς προβλέπουν για την προστασία των παιδιών και των ανηλίκων.

Ο Κανονισμός 32(3)(α) έχει ως σκοπό, **μέσα από τον έλεγχο του περιεχομένου εκπομπών που μεταδίδονται στα πλαίσια της οικογενειακής ζώνης**, την προστασία των ανηλίκων από προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξή τους και ειδικότερα προγράμματα που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Επιπλέον, η Αρχή αναφέρει ότι ο σταθμός κατηγορείται επειδή στα πλαίσια της οικογενειακής ζώνης μετέδωσε πρόγραμμα που περιείχε σκηνές οι οποίες ποικιλοτρόπως, και ανεξάρτητα από το αν η μεταδιδόμενη βία ήταν

αδικαιολόγητη ή «απλή» - όπως την χαρακτηρίζει ο σταθμός – βία, ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Εν πάση περιπτώσει, είναι νομολογημένο ότι η Αρχή, ως διοικητικό όργανο, δεν έχει αρμοδιότητα να κρίνει και να αποφασίζει εάν ο κανονισμός είναι *ultra vires* ή βρίσκεται εκτός νομοθετικής εξουσιοδότησης αλλά απεναντίας, έχει υποχρέωση εφαρμογής του, εκτός αν κηρυχθεί ως τέτοιος από το αρμόδιο Δικαστήριο.

Οι τηλεοπτικοί σταθμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού.

Η επίδραση της τηλεοπτικής βίας στην παιδική ψυχολογία και ανάπτυξη είναι ένα ζήτημα που έχει απασχολήσει πολλούς επιστήμονες ανά τον κόσμο και υπήρξε το αντικείμενο πολλών ερευνών:

- Η πρώτη μελέτη που διεξήγαγαν οι Λέοναρντ Έρον και Ρόουελ Χιούζμαν του Ινστιτούτου Κοινωνικών Ερευνών του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν των ΗΠΑ το 1960 σε παιδιά που μεγάλωναν στη Νέα Υόρκη έδειξε ότι η ποσότητα βίας που παρακολουθούν παιδιά στη τηλεόραση στα 8 τους χρόνια σχετίζεται με την επιθετικότητα που εκφράζουν μια δεκαετία αργότερα και με τη σοβαρότητα των εγκληματικών πράξεων που διαπράττουν 22 χρόνια αργότερα, στα 30 τους. Οι μελέτες που ακολούθησαν επιβεβαιώνουν την πρώτη. (*«Ελευθεροτυπία» 9.1.2007*).
- Πριν από δυο χρόνια έρευνα του Πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ της Βρετανίας προειδοποιούσε τους γονείς να προφυλάσσουν τους μικρούς

- τηλεθεατές από τις βίαιες σκηνές της μικρής οθόνης. Η έρευνα κατέδειξε ότι η κατανάλωση εικόνων φρίκης και βίας, η «παθητική τηλεθέαση» βίαιου περιεχομένου (τηλεόραση) όσο και η «αμφίδρομη» (βιντεοπαιχνίδια) επηρεάζουν σημαντικά τα συναισθήματα των παιδιών και αυξάνει την πιθανότητα να αναπτύξουν επιθετικότητα. (*«Ελευθεροτυπία» 9.1.2007*).
- Σχέση μεταξύ επιθετικότητας και τηλεθέασης κατέδειξε έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege Κύπρου με αντιπροσωπευτικό δείγμα 400 μαθητές – μαθήτριες σε 12 γυμνάσια και 12 δημοτικά σχολεία σε παγκύπρια βάση. Κατεδείχθη ότι τα παιδιά που παρακολουθούν περισσότερες από 1 – 2 ώρες τηλεόραση την ημέρα είναι πιο επιθετικά από εκείνα που βλέπουν λιγότερη τηλεόραση. Επίσης, τα παιδιά που παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε προχωρημένες ζώνες ενηλίκων (μετά τις 8μ.μ. και, ακόμα περισσότερο, μετά τις 11.00μ.μ.), καθώς και εκείνα που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και άλλα μη – βίαια προγράμματα, στις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες (*Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, 12.10.2002 Πανεπιστήμιο Κύπρου*).
 - Βάσει των διαφόρων ερευνών έχουν διατυπωθεί και διάφορες θεωρίες, οι πλείστες από τις οποίες χαρακτηρίζουν τις επιδράσεις της βίας που προβάλλεται από τα ΜΜΕ ως καταστροφικές. Σύμφωνα με σχετική παρέμβαση / εισήγηση του Δρ. Χρύσανθου Χρυσάνθου (Διδάκτορα Κοινωνιολογίας του Τμήματος Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου με ειδίκευση στα ΜΜΕ) στο Συμπόσιο για την Τηλεοπτική Βία (*12.10.2002 Πανεπιστήμιο Κύπρου*) ορισμένοι επιστήμονες έδωσαν άφεση αμαρτιών στη βία από τα ΜΜΕ, στηριζόμενοι στην **Αριστοτελική κάθαρση (the katharsis theory)**. Κατά τον Αριστοτέλη η τραγωδία λειτουργεί εξαγνιστικά για τον θεατή. Για τον ίδιο λόγο σύμφωνα

με τους υποστηρικτές αυτής της θεωρίας, η φανταστική τέλεση πράξεων βίας κατευνάζει τις βίαιες τάσεις και αποτρέπει την πραγματοποίησή τους. Για να αποδείξει αυτή την υπόθεση ο Feshbach (1971) πραγματοποίησε μια έρευνα με τη συμμετοχή φοιτητών. Όπως διαπιστώθηκε από την έρευνα, η επιθετικότητα των φοιτητών αυτών εκτονώθηκε μετά την παρακολούθηση αγώνα μποξ από την τηλεόραση. Η θεωρία αυτή συγκεντρώνει πολύ μικρή υποστήριξη ανάμεσα στους ερευνητές (Παπαθανασόπουλος, 1997). Στον αντίποδα βρίσκεται **η θεωρία της διέγερσης (the stimulation theory)**. Αυτή υποστηρίζει ότι η παρακολούθηση σκηνών βίας από τα MME ερεθίζει την επιθετικότητα του ατόμου και οδηγεί στη μίμηση πράξεων βίας. Ο πρώτος που έκανε αναφορά σε αυτό το φαινόμενο ήταν ο Dollard (1939) ο οποίος το απέδωσε στην απογοήτευση, δηλαδή την ψυχική κατάσταση, στην οποία περιέρχεται το άτομο όταν δεν πραγματώνονται οι προσδοκίες του. Το πόρισμα αυτό στηρίζουν και οι έρευνες του Berkowitz (1970). Κατά τη **θεωρία της μάθησης (the learning theory)** οι παρενέργειες των MME έγκεινται στο ότι εμφυσούν στο κοινό, κυρίως στους νέους και τα παιδιά, βίαια πρότυπα συμπεριφοράς. Αυτά τα πρότυπα παραμένουν στον ψυχικό κόσμο τους, χωρίς να εκδηλώνονται αμέσως, δηλαδή βρίσκονται σε λανθάνουσα κατάσταση. Ένα ερέθισμα, όπως η **παρακολούθηση σκηνών βίας, είναι δυνατόν να ενεργοποιήσει αυτά τα πρότυπα και να εξωθήσει σε βίαιη συμπεριφορά**. Στις έρευνες του ο Bandura (1963) διαπίστωσε ότι οι θεατές έχουν την τάση να μιμούνται περισσότερο τη βίαιη πράξη που επιβραβεύεται στη μικρή οθόνη, παρά εκείνη που τιμωρείται. Από μια άλλη άποψη, **η επαναλαμβανόμενη κατά κόρον παρακολούθηση σκηνών βίας κάμπει τις αντιστάσεις του θεατή, ο οποίος εκλαμβάνει τη βίαιη συμπεριφορά ως απόλυτα φυσιολογική, ακόμη και στην πραγματική ζωή**. Αυτή είναι η εξήγηση που δίνει **η θεωρία του εθισμού (the habitualization theory)**. Από τη γνωστή πολύχρονη έρευνα του Belson (1978) διαφαίνεται ότι

παρατηρούνται αλλαγές στη συμπεριφορά του ατόμου, το οποίο εκτίθεται παρατεταμένα στα μηνύματα βίας από την τηλεόραση. Σε μια εξίσου πολυετή έρευνά της η Siegel (1982) παρατήρησε ότι τα ίδια τα άτομα δεν συνειδητοποιούν τις αλλαγές στη συμπεριφορά των ατόμων μετά από εκτεταμένη παρακολούθηση βίαιων τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Στη Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα προς παρακολούθηση, ήτοι προγράμματα που περιέχουν σκηνές βίας, ερωτικές σκηνές, λεκτικό υλικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 05:30 το πρωί μέχρι τις 21:00 ή 22:00 το βράδυ, που ορίζεται σαν οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίδει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στη τήρηση προνοιών της νομοθεσίας.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β)** (υποστοιχεία **1** και **4**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(6)** (υποστοιχεία **2** και **5**) και **32(3)(α)** (υποστοιχεία **3** και **6**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον σταθμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(Ν. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ**(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 60/2007(3))****ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ «ΣΙΓΜΑ»****Ημερομηνία Απόφασης: 20 Ιουλίου, 2009**

Ενώπιον: κ. Νίκου Παπαϊωάννου, Προέδρου, κ. Ανδρέα Ιωάννου, Αντιπροέδρου, κ. Μαίρης Κουτσελίνη, κ. Άντρου Μιχαηλίδη, κ. Μαρίας Δωρίτη, κ. Ανδρέα Κωνσταντινίδη και κ. Άλεξ Ευθυβούλου, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **18 Μαρτίου 2009** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(6)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

26(1) «Οι εκπομπές κάθε αδειούχου σταθμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές – (β) της υψηλής ποιότητας».

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21(6) «Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών».

32(3)(α) *«Απαγορεύεται – η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας».*

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, είχε δώσει στο σταθμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο σταθμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομηνίας **24.6.2009** κάλεσε τον σταθμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις εισηγήσεις και απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο σταθμός με επιστολή του Δικηγόρου του κ. Ανδρέα Παρασκευά ημερομ. **8.7.2009** ανέφερε τα ακόλουθα, για σκοπούς μετριασμού της ποινής:

«Ενεργώντας εκ μέρους των πελατών μας SIGMA RADIO TV LTD, παρακαλώ όπως λάβετε υπόψη τα πιο κάτω για σκοπούς μετριασμού της ποινής: -

Παρακαλώ λάβετε υπόψη ότι η κυπριακή σειρά «Βεντέτα» ήταν κατάλληλη για όλο το κοινό συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών και έφερε πάντοτε τη σήμανση (K)

καθώς το περιεχόμενο της συνάδει με τις αρχές που πρέπει να διέπουν τις εκπομπές που απευθύνονται σε όλο το κοινό.

Περαιτέρω, οι ρόλοι της εν λόγω κυπριακής κωμικής σειράς σκοπό έχουν να θίξουν λανθασμένες κοινωνικές συμπεριφορές διακωμωδώντας διάφορες καταστάσεις και συμπεριφορές της κυπριακής κοινωνίας και όχι να βλάψουν με οποιοδήποτε τρόπο την σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Παρακαλώ όπως ληφθεί υπόψη κατά την επιβολή της ποινής ότι οι παραβιάσεις στις οποίες κρίθηκαν ένοχοι οι πελάτες μας στηρίζονται στα ίδια ακριβώς γεγονότα και ως εκ τούτου τυχόν επιβολής ξεχωριστής ποινής για κάθε μια παραβίαση θα οδηγούσε στο να τιμωρηθούν οι πελάτες μας δυο και/ή περισσότερες φορές για το ίδιο αδίκημα. Παρακαλώ όπως λάβετε υπόψη το γεγονός ότι έχουν παρέλθει σχεδόν 2 χρόνια από τη διάπραξη των εν λόγω παραβάσεων.

Ο σταθμός απολογείται για τη διάπραξη των εν λόγω αδικημάτων, και υπόσχεται ότι από τούδε και στο εξής θα είναι πιο προσεκτικός κατά τη μετάδοση εκπομπών εντός της οικογενειακής ζώνης. Ο σταθμός υπόσχεται ότι θα συμμορφώνεται με τη σχετική νομοθεσία και ζητά την επιείκεια σας. Ο σταθμός προβαίνει στην παρούσα απολογία άνευ βλάβης των δικαιωμάτων του για τυχόν λήψη δικαστικών μέτρων».

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του Δικηγόρου του σταθμού ότι «οι ρόλοι της εν λόγω κυπριακής κωμικής σειράς σκοπό έχουν να θίξουν λανθασμένες κοινωνικές συμπεριφορές διακωμωδώντας διάφορες καταστάσεις και συμπεριφορές της κυπριακής κοινωνίας» η Αρχή παραπέμπει στην απόφασή της ημερομ. 18.3.2009 και επαναλαμβάνει ότι διάλογοι και σκηνές όπως αυτή όπου ο Κόκος αρπάζει τον Ζαπάτα από το κεφάλι, τον βάζει να γονατίσει δίπλα από το υποβοηθητικό σιδερένιο στήριγμα του Σαββή με τρόπο ώστε να εφάπτεται ο λαιμός του στο

σίδηρο και του πιέζει το κεφάλι προς τα κάτω για να τον πνίξει και ενώ ο Ζαπάτας φαίνεται να υποφέρει, ο Σαββής λέει στον αδελφό του *«Τσίλλα Κόκο»* ή αναφορές όπως *«Λάλε ρε, λάλε ρε καραγκιόζη, ρε τι έκαμνες στο ίδιο αυτοκίνητο με την κόρη μου; Λάλε ρε αδρωπού της τύχης»*, *«Ούσσου ρε γάδαρε»*, *«Λάλε ρε, να μεν σου μπήξω το μασσιέρι τζαι να σε ζυντερίσω α»* και *«Λάλε ρε, γιατί ήταν η κόρη μου μες το αυτοκίνητο με σένα, πριν σε ξετζοιλιάσω»* είναι ακατάλληλες για παιδιά κάτω των δεκαπέντε ετών και ήταν ενδεχόμενο να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική και ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων που τυχόν τις παρακολουθούσαν.

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του σταθμού, όπως έχουν εκφρασθεί από το Δικηγόρο του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων όπως και τη συμπεριφορά του σταθμού ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων, η Αρχή αποφασίζει να επιβάλει στο σταθμό κυρώσεις ως ακολούθως:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **19.11.2006** το διοικητικό πρόστιμο των **€3.000**, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του Κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **2**) το διοικητικό πρόστιμο των **€3.000**.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **3**) η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου 2.

- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (υποστοιχείο **1**) την κύρωση της **προειδοποίησης**.

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **3.12.2006** το διοικητικό πρόστιμο των **€3.000**, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του Κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **5**) το διοικητικό πρόστιμο των **€3.000**.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο **6**) η Αρχή δεν επέβαλε οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της συγκεκριμένης παράβασης με εκείνα του υποστοιχείου 5.
- Για την παράβαση του **άρθρου 26(1)(β)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(Ι)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (υποστοιχείο **4**) την κύρωση της **προειδοποίησης**.

Η Αρχή καλεί το σταθμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δε θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

Η Αρχή κρίνει σκόπιμο να επαναλάβει ότι οι σταθμοί έχουν υποχρέωση να τηρούν την υφιστάμενη περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νομοθεσία και κατ' επέκταση την ευθύνη να ρυθμίζουν τη λειτουργία τους με απώτερο σκοπό τη συνεισφορά τους στη βελτίωση του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου.

Ο σταθμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το συνολικό διοικητικό πρόστιμο των **€6.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

κ.π.